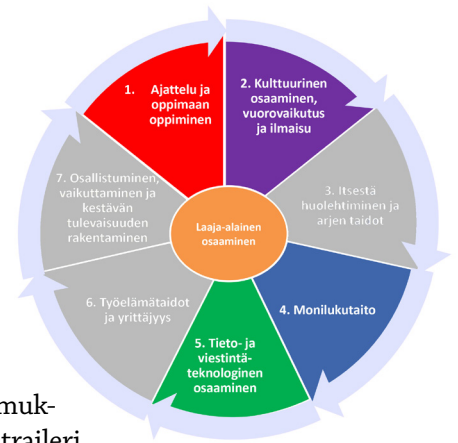

Kertomusreitti

Tavoitteet

Kertomusreititin tavoitteena on tarkastella kertomusta tekstilajina ja laatia kertomuksia. Reitillä harjoitellaan kertomuksen tekstilajipiirteitä, ideoidaan ja luonnostellaan tekstejä sekä pohditaan verbin aikamuotojen käyttöä kertomuksessa. Samalla tutustutaan kertojan käsitteeseen. Kertomuksen lisäksi reitillä laaditaan omasta kertomuksesta digitarina tai kertomustraileri.

Arviointi

Reitin tekstit voidaan arvioida opettajan arvion lisäksi vertaisarviointina, jolloin oppilas saa palautetta myös luokkatovereiltaan. Reitien varrella kannattaa käyttää myös itsearviointia, jossa oppilas reflektoi omaa edistymistään. Itsearviointi tukee oppijan ymmärrystä omasta oppimisestaan. Reittiin kuuluu lopputuotoksen lisäksi toiminnallisia ryhmätehtäviä, joten arvioinnin kohteena ovat valmiiden tekstien lisäksi työskentely- ja vuorovaikutustaidot.

1. LÄHTÖPISTE: Reitien suunnittelu

1 oppitunti

TAVOITTEET

- kertomusreititin pohjustaminen ja suunnittelu yhdessä
- omien tavoitteiden asettaminen

- Määritellään yhdessä reitin tavoitteet ja arviointi. Sovitaan, millaista osaamista eri arvosanat edellyttävät.
- Tutustutaan sadun piirteisiin *Kertomus*-luvun tehtävän 1 avulla (s. 124). Vertaillaan satuja ja havainnoidaan, mitkä piirteet saduissa ovat yhteisiä ja miten sadut eroavat toisistaan.

2. KIRJOITTAMINEN: Kertomus

1 oppitunti

TAVOITTEET

- perehtyä kertomukseen tekstilajiin
- ymmärtää kertomuksen tyypillinen rakenne

- Tutustutaan *Kertomus*-lukuun (s. 122–123).
- Tehdään luvun tehtävät 3 ja 4 (s. 125), jotka auttavat kertomuksen juonen, henkilöhahmojen ja rakenteen hahmottamisessa.

3. PUHUMINEN: Puhun, siis olen

1 oppitunti

TAVOITTEET

- perehtyä suullisiin kertomuksiin

- Pohditaan luvun *Puhun – siis olen* (s. 204) avulla puhumista ja erilaisia suullisten kertomusten muotoja.
- Tehdään tehtävät 1 ja 2 (s. 205). Pohditaan niiden avulla, millaisia suullisia kertomuksia kerromme joka päivä arkisissa keskusteluissa.
- Keskusteluja purettaessa tarkastellaan, millaisia kertomuksia kuulumisten vaihdosta tai jutustelusta syntyi. Hyviä kertomusituja kannattaa kirjata muistiin.
- Mietitään yhdessä, millaiset keskustelut kuulumisista olivat kiinnostavia.

4. KIRJALLISUUS: Paikka ja aika

1 oppitunti

TAVOITTEET

- perehtyä miljöön käsitteeseen
- oppia soveltamaan miljöötä omassa tekstissä

- Tutustutaan miljööseen kirjallisuuden keinona *Paikka ja aika* -luvun (s. 168–169) avulla.
- Harjoitellaan miljöön soveltamista omassa tekstissä tekemällä luvun tehtävä 1 (s. 170).
- Syvennetään ymmärrystä miljööstä tehtävän 2 (s. 170) ja tekstiesimerkkien kautta.

5. KIRJALLISUUS: Kertoja

1 oppitunti

TAVOITTEET

- hahmottaa kertoja kerronnallisena valintana
- tutustua erilaisiin kertojaratkaisuihin

- Opetellaan tunnistamaan erilaisia kertojia ja pohditaan, miten erilaiset kertojavalinnat vaikuttavat tekstiin.
- Aluksi harjoitellaan eri kertojatyypien piirteitä tehtävän 1 (s. 166) avulla.
- Tehtävät 2 ja 3 (s. 166) harjoittavat tunnistamaan eri kertojatyypit teksteistä ja ohjaavat pohtimaan kertojavalinnan vaikutusta tekstile.
- Kokeillaan käyttää itse erilaisia kertojia tekemällä tehtävä 5 (s. 166).
- Pohditaan lopuksi omaan kertomukseen sopivaa kertojaa.

6. KIRJOITTAMINEN: Tekstin ideointi

1 oppitunti

TAVOITTEET

- ideoida omaa kertomusta

- Tutustutaan *Tekstin ideointi* -luvun (s. 98–99) kuvioihin, jotka ohjaavat yksityiskohtaisesti oppilasta seulomaan omia ajatuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan.
- Harjoitellaan ideointiprosessia tekemällä tehtävät 1 ja 3 (s. 100).
- Kalastellaan ideoiden virtaa ja hahmotellaan oman kertomuksen aineksia.

7. KIELI: Aikamuoto kertoo, milloin tapahtuu

KIRJOITTAMINEN: Kertomus

1 oppitunti

TAVOITTEET

- havainnoida aikamuotojen tehtäviä kertomuksessa
- hahmottaa aikamuodot kerronnallisena valintana

- Tutkitaan aikamuotojen tehtäviä luvun *Aikamuoto kertoo, milloin tapahtuu* (s. 24–25) avulla.
- Syvennytään aikamuotojen käyttöön kerronnallisena valintana *Kertomus*-luvun *Vertaile kertomuksen aikamuotoja* -laatikon (s. 123) avulla.
- Havainnoidaan aikamuotojen merkityksiä ja niiden käyttöä kertomuksissa tekemällä *Aikamuoto kertoo, milloin tapahtuu* -luvun tehtävät 3 ja 4 (s. 26).
- Valitaan oman kertomuksen aikamuodot.

8. KIRJOITTAMINEN: Tekstin rakenne ja luonnostelu

2–4 oppituntia

TAVOITTEET

- kirjoittaa oma kertomus

- Tutustutaan *Tekstin rakenne ja luonnostelu* -luvun (s. 102–103) teoriaosuuden avulla kirjoittamisen prosessiin ja kertomuksen luonnoksen laatimiseen.
- Tehtävät 2 ja 3 (s. 104 ja 106) harjoittavat kappalejaon ymmärtämistä.

9. KIRJOITTAMINEN: Palautteesta tekstin julkaisemiseen

1 oppitunti

TAVOITTEET

- harjoitella palautteen antamista ja vastaanottamista

- Opiskellaan palautteen antamisen taitoa oppikirjan luvun *Palautteesta tekstin julkaisemiseen* (s. 108–109) pohjalta.
- Ennen varsinaisen kertomuksen palauttamista arvioitavaksi oppilas tarkistaa tekstinsä sivun 109 ohjeen mukaan vaihe vaiheelta.
- Lopuksi julkaistaan omat kertomukset. Julkaiseminen voi olla esimerkiksi tekstien lukemista ryhmissä tai tekstien jättämistä opettajalle arvioitavaksi.

10. LUKEMINEN: Kertomustrailerit

2–3 oppituntia

TAVOITTEET

- tehdä tekstilajimuunnos kertomuksesta traileriksi
- harjoitella tiivistämisen taitoa

- Jokainen laatii kertomuksestaan lyhyen kertomustrailerin, jonka tavoitteena on elokuvatrailerin tapaan houkuttaa katsojia lukemaan kertomus. Video voi olla enintään minuutin mittainen.
- Pohditaan, mikä omassa kertomuksessa voisi olla kiinnostavinta ja olennaisinta. Suunnitellaan ja laaditaan sen pohjalta oma kertomustraileri. Kertomustrailerin voi laatia haluamallaan videosovelluksella (esim. iMovie, Moviemaker, Animoto, Prezi).
- Valmiit kertomustrailerit katsotaan yhdessä ennen kertomusten julkaisemista.

11. PÄÄTEPISTE: Kertomustrailerit ja oman reitin arviointi

1–2 oppituntia

TAVOITTEET

- harjoitella itsearviointia ja vertaisarviointia

- Julkaistaan kertomustrailerit muulle luokalle. Katsotaan trailerit ja keskustellaan niistä yhdessä.
- Kootaan reitin varrella kertyneet palautteet ja arvioinnit yhteen.
- Arvioidaan omaa työskentelyä koko reitin aikana.

